

Een meerdaagse reis naar Twente voor jongeren met een lichamelijke beperking

Projectopdracht voor het vierde leerjaar vmbo Toptraject

slo

CSG Het Noordik, Almelo

Inleiding

Voor je ligt het werkboek dat je deze projectweek gaat gebruiken. Het is jouw wegwijzer gedurende deze vijf schooldagen. De docent heeft net uitgelegd wat je in deze week gaat doen en wat er van jou en jouw werkgroep wordt verwacht. We wensen je veel succes met de voorbereiding, het ontwerpen, uitvoeren en presenteren van de reis!

Met leerzame groeten,

Het Toptraject-Ontwikkelteam (mevrouw R..., meneer M..., mevrouw E... en meneer R...)

Een meerdaagse reis naar Twente voor jongeren met een lichamelijke beperking

Situatieschets:

Gewoon doen! is een organisatie die reizen organiseert voor mensen met een lichamelijke beperking. De deelnemers aan de reizen hebben verschillende beperkingen, vaak gebruiken ze een rolstoel. Ze zijn niet bedlegerig.

Gewoon doen! wil zich wat meer gaan richten op jongeren. Als proef wil men nu een vijfdaagse reis naar Twente aanbieden, speciaal voor jongeren van 18 tot 25 jaar, met een programma dat past bij die leeftijdscategorie.

De deelnemers krijgen tijdens de reis persoonlijke hulp en begeleiding van (getrainde) vrijwilligers. Er gaat ook altijd een verpleegkundige (vrijwilliger) mee. De vrijwilligers krijgen geen vergoeding, maar ze hoeven niet zelf te betalen voor reis en verblijf. De deelnemers betalen daarom bovenop de normale prijs voor een reis ook een extra bedrag voor de reis- en verblijfkosten van de vrijwilligers.

Degenen die de reis organiseren zoeken altijd naar mogelijkheden om te kosten te drukken en soms zijn er meevallers, zoals bijdragen van bedrijven, korting op verblijfkosten of entreegelden.

De initiatiefnemer van deze reis heeft er al voor kunnen zorgen dat er voor deze vijf dagen twee rolstoelbusjes ter beschikking worden gesteld door een taxibedrijf. Alleen de benzine moet nog betaald worden. Een mooie meevaller!

In elk busje passen maximaal vier rolstoelen, plus een chauffeur en een passagier voorin. Voor het rijden in de busjes is een gewoon rijbewijs voldoende. Er wordt voor gezorgd dat er voldoende vrijwilligers zijn die in de busjes kunnen en mogen rijden. Ook zijn er altijd enkele vrijwilligers die een personenauto bij zich hebben. Tegen benzinekosten willen ze die ook inzetten.

Opdracht:

1. Maak een programma voor een vijfdaagse reis naar een bestemming in Twente voor een groep van acht jongeren met een lichamelijke beperking in de leeftijd van 18 tot 25 jaar en zes begeleiders. Verderop staat aangegeven om welke lichamelijke beperkingen het gaat.

Het programma moet voldoen aan de volgende eisen:

- De activiteiten vallen in de smaak bij jongeren.
  - De reis kost de jongeren maximaal € 500.
  - Het programma is uitvoerbaar voor de aangegeven doelgroepen, wat betreft lichamelijke mogelijkheden, praktische zaken en technische hulpmiddelen, benodigde tijd, accommodatie.
2. Geef een presentatie voor medeleerlingen en docenten over het ontworpen programma.
  3. Schrijf een artikel voor de schoolkrant over dit project.

Werkwijze

In dit projectboekje staan opdrachten. Het is de bedoeling dat jullie hier zelfstandig aan werken. Lopen jullie echt vast, roep dan hulp in van de docent.

Jullie gaan werken in groepjes van drie of vier leerlingen. Je hoort van de docent hoe de groepjes zijn ingedeeld.

Ieder groepje maakt zelf een taakverdeling en komt uiteindelijk tot een gezamenlijk resultaat, waarvoor iedereen verantwoordelijk is. Gemaakte afspraken worden vastgelegd.

Jullie gaan op verschillende manieren informatie verzamelen en zaken uitwerken. Jullie kiezen zelf een manier om dit vast te leggen. Er zijn geen invulbladen, behalve de rubrics bij de algemene vaardigheden en de formulieren die je bij de evaluatie gebruikt.

Iedere leerling heeft een portfolio in Magister. Hierin maak je een aparte map voor deze projectweek. De opdrachten die in deze map komen staan aangegeven vanaf blz. 6 in een balk met als titel: 'Product voor in portfolio'. Gezamenlijke producten komen bij alle groepsleden in het portfolio.

Tijdsplanning

Het project duurt een week. Een aantal activiteiten is al ingepland, dat wordt hierna bij punt 2 vermeld. Verder maken jullie zelf een planning.

Wat je leert

In dit project breng je dingen in praktijk die je eerder geleerd hebt, bijvoorbeeld bij Nederlands en rekenen. Bepaalde onderdelen worden beoordeeld door je docenten.

Ook oefen je met het in praktijk brengen van vier algemene vaardigheden die belangrijk zijn in het vervolgonderwijs:

- samenwerken;
- zelfstandig leren;
- presenteren;
- abstract en kritisch denken.

Samenwerken, zelfstandig leren en abstract en kritisch denken zijn bij alle onderdelen van het project van belang. Voor presenteren is er een afzonderlijke opdracht.

Tijdens en aan het eind van het project ga je reflecteren: bedenken en bespreken hoe je dingen gedaan hebt en waar je nog beter in wilt worden. Hierbij gebruik je formulieren met rubrics. De docent zal toelichten hoe je deze kunt gebruiken.

De activiteiten en ervaringen in dit project kunnen je ook helpen om na te denken over je keuze voor een vervolgopleiding en/of een beroep. Je legt ook je conclusies op dit gebied vast.

Alle producten van de opdrachten bewaar je in je portfolio. Te zijner tijd heb je aan de hand van je portfolio een gesprek met je mentor.

Opmerking: Er zitten verschillende kanten aan het organiseren van een reis. Er komen dan ook zaken aan de orde die te maken hebben met alle sectoren: zorg en welzijn, economie en techniek. Zo leer je altijd nuttige dingen, welke sector je ook gekozen hebt, en kan het project altijd interessant zijn voor je studiekeuze.

Aan de slag

In de verschillende fasen van het project maken jullie verschillende producten. Dit staat bij de opdrachten in een balk aangegeven met: 'Product voor in je portfolio'. Bewaar al deze producten in je portfolio. Maak hierin zelf een map voor deze projectweek.

1. Groepsindeling en taakverdeling

Jullie gaan werken in groepjes van 3 of 4 leerlingen. De groepsindeling staat hieronder. In ieder groepje zitten leerlingen die voor verschillende sectoren hebben gekozen.

Groep 1

Tim ...	GL techniek
Erkan ...	GL economie
Milan ...	TL economie
Babette ...	TL verzorging

Groep 2

Kasper ...	TL techniek
Bas ...	GL economie
Marieke ...	TL economie (geen wi)
Noelle ...	TL economie

Groep 3

Hamid ...	TL techniek
Emma ...	TL economie
Rahim ...	TL economie
Iris ...	GL verzorging (geen wi)

Groep 4

Gijs ...	TL techniek
Marloes ...	GL economie
Mert ...	TL economie
Lieke ...	TL verzorging

Groep 5

Daniël ...	TL techniek
Mike ...	GL economie (geen wi)
Tessa ...	TL economie

Groep 6

Mark ...	TL techniek
Sharon ...	TL economie
Aïsha ...	TL economie

Verdeel in jullie eerste groepsbijeenkomst in onderling overleg de taken:

- Voorzitter:
Je maakt een agenda voor de besprekingen in het groepje en je zorgt dat de besprekingen ordelijk verlopen. Ook zorg je dat alle afspraken duidelijk zijn voor iedereen.
- Notulist:
Je maakt aantekeningen bij de besprekingen in het groepje en maakt daar een verslag of afsprakenlijstje van
- Werkverdelers:
Je verdeelt, in overleg met de anderen, de taken in het groepje en je houdt overzicht over wat iedereen doet. Als blijkt dat de taakverdeling niet goed uitkomt, doe je voorstellen om dingen aan te passen.
- Woordvoerder:
Je overlegt namens het groepje met de docent en met andere mensen, stelt vragen en maakt afspraken.

2. Tijdsplanning

Dit project duurt een week. Jullie werkdagen duren van 8.30 tot 15.30 uur. We houden op de normale tijden pauze.

De volgende activiteiten zijn al gepland:

Datum	Tijd	Activiteit	Locatie
Ma 30-11	08:30-09:00 09:15-11:30 12:00-15:30	Uitleg projectweek + groepsindeling Workshop rolstoelbasketbal Vooronderzoek (flexibele tijden en plaats)	GTL-01 Gymzaal
Di 01-12	08:30-11:30 12:00-15:30	Excursie naar Gezondheidsshop en de fabriek Kersten Uitwerking/voorbereiden speeddates (flexibele tijden en plaats)	 GTL-01
Woe 02-12	08:30-13:30 13:30-15:30	Voorbereiden speeddates/Uitwerking (flexibele tijden en plaats) Speeddates met Saxion-studenten	GTL-01
Do 03-12	08:30-12:00 12:30-15:30	Artikel voor schoolkrant Uitwerken/presentaties voorbereiden(flexibele tijden en plaats)	GTL-01
Vrij 04-12	08:30-12:05	Laatste voorbereidingen en presentaties	GTL-02
Ma 07-12	08:30-10:10	Evaluatie/invullen rubrics	GTL-01

Bekijk de projectopdracht en maak met je groepje een planning voor de hele week. Zorg dat jullie alle activiteiten op tijd voorbereiden (bijvoorbeeld vragen voor de speeddate maken).

Product voor in portfolio: planning

3. Vooronderzoek

Voordat jullie concrete plannen gaan maken, moet je een beeld hebben van de doelgroep en van de vakantiemogelijkheden die er voor jongeren zijn in Twente. Daarom beginnen jullie met een vooronderzoek.

Beeld van de doelgroep en beeld van het hbo

- Om een programma op maat te kunnen ontwerpen, moet je een goed beeld hebben van de doelgroep. De organisatie heeft besloten dat deze reis openstaat voor jongeren van 18 tot 25 jaar met één van de volgende handicaps:
  - CP (cerebrale parese, spasticiteit)
  - Lage dwarslaesie
  - Spina bifida (open rug)
  - Ziekte van Duchenne (spierdystrofie)

In de projectopdracht staat: "Het programma is uitvoerbaar voor de aangegeven doelgroepen". Onderzoek wat de genoemde aandoeningen of handicaps inhouden en wat de consequenties zijn voor het reisprogramma dat jullie gaan samenstellen. Leg de gevonden informatie vast. Dit mag puntsgewijs of in een schema.

Product voor in portfolio: beeld van de doelgroep

- Voor verdere informatie gaan jullie vraaggesprekken houden met studenten uit het hbo, die in hun opleidingen en stages te maken hebben met deze doelgroep (de studierichtingen zijn Pabo, techniek, zorg).
  - Bereid in je groepje het gesprek voor.
  - Voer de vraaggesprekken. Zorg dat jullie de verkregen informatie over de doelgroep vastleggen en voeg deze na afloop samen met de eerder gevonden informatie.

Product voor in portfolio: aanvulling beeld van de doelgroep

- Let op: maak van de gelegenheid gebruik om ook wat meer te weten te komen over de opleidingen die de studenten volgen en hun ervaringen.
  - Bedenk van tevoren wat jullie zouden willen vragen aan de studenten.
  - Zet na afloop ieder voor jezelf op een rij wat je te weten bent gekomen over de opleidingen in het hbo en de ervaringen van studenten. Noteer kort wat voor jou van belang is en bewaar de aantekeningen in je portfolio.

Producten voor in portfolio:

- **overzicht van wat je te weten bent gekomen over hbo-opleidingen**
- **overzicht van ervaringen van hbo-studenten die voor jou persoonlijk van belang zijn**

Hulpmiddelen en aanpassingen

- Mensen met een lichamelijke beperking maken meestal gebruik van allerlei technische hulpmiddelen. Om hier een beter beeld van te krijgen maken jullie een excursie naar de Gezondshop en naar Hulpmiddelenspecialist Kersten. Bedenk van tevoren in je groepje een aantal vragen die je graag beantwoord wilt krijgen. Zorg dat jullie vragen bedenken die te maken hebben met verschillende sectoren (zorg & welzijn, handel & economie, techniek).

- Bespreek na afloop wat van belang is voor de reis die jullie organiseren. Noteer welke hulpmiddelen of aanpassingen nodig zijn bij verschillende activiteiten en wat je daarvoor eventueel moet regelen.

Product voor in portfolio: overzicht van hulpmiddelen en aanpassingen

- **Bij welke activiteiten zijn ze nodig?**
- **Wat moet je hiervoor eventueel regelen?**

Vakantiemogelijkheden voor jongeren

Ga met je groepje na wat de vakantiemogelijkheden in Twente zijn voor jongeren in het algemeen. Zet op een rij wat jullie zelf weten en zoek dan verdere informatie (bijvoorbeeld via internet of bij de VVV). Ga ook na wat alles kost. Leg de uitkomsten vast.

Product voor in portfolio: overzicht van vakantiemogelijkheden voor jongeren in Twente, met kosten

4. Uitwerking

Eisen en wensen

Jullie kunnen nu conclusies trekken uit het vooronderzoek. Breng in beeld aan welke eisen jullie reisprogramma moet gaan voldoen. Noteer eventueel ook wensen: dingen die je wel zou willen, maar die niet per se noodzakelijk zijn. Leg deze punten vast.

Product voor in portfolio: overzicht van eisen en wensen

Programma en begroting

Stel nu gezamenlijk een programma op voor de reis, inclusief tijdsplanning.

Ga hierbij uit van jullie overzicht van eisen en wensen en pak waar nodig de uitkomsten van jullie vooronderzoek er nog eens bij. Ga bij alles wat jullie bedenken goed na of het ook realiseerbaar is.

Verdeel waar nodig taken.

Maak ook een begroting voor de reis. Gebruik daarbij Excel.

Product voor in portfolio: programma met begroting

5. Presentatie

Jullie gaan het programma voor de reis presenteren aan klasgenoten en docenten. Daarbij maken jullie gebruik van een PowerPoint, Prezi of filmpje.

Vorbereiding

- Bespreek gezamenlijk wat de inhoud van de presentatie wordt.
- Verdeel taken voor het vormgeven en het uitvoeren van de presentatie. Zorg dat alle groepsleden een taak hebben.
- Bereid de presentatie voor.

Uitvoering

Presenteer het programma van de reis aan de aanwezigen en beantwoord vragen. Zorg dat alle groepsleden een taak hebben.

Product voor in portfolio: presentatie

6. Artikel (individuele opdracht)

Schrijf een artikel van ongeveer 400 woorden voor de schoolkrant over het project dat jullie de afgelopen week hebben uitgevoerd. Beschrijf het doel van het project, jullie aanpak en het programma dat jullie hebben samengesteld. Geef ook aan waarom jullie bepaalde keuzen hebben gemaakt voor het programma.

Product voor in portfolio: artikel

7. Evaluatie (reflectie en beoordeling)

Algemene vaardigheden

- Vul voor jezelf de rubrics van de vier algemene vaardigheden in. Dit heb je via Magister opgestuurd gekregen.
- Bespreek in je groepje aan de hand van het evaluatieformulier in de bijlage hoe de week voor jullie is verlopen en wat je ervan hebt geleerd. Vul het evaluatieformulier in dat je via Magister hebt opgestuurd gekregen.

Bespreek in je groepje ook wat ieder van jullie voor zichzelf heeft ingevuld in de rubrics en ga na of de anderen het daarmee eens zijn. Vul met een andere kleur de mening van je groepsleden in.

- Bewaar de formulieren in je portfolio in het mapje algemene vaardigheden. Je gaat ze gebruiken bij het gesprek met je mentor/docent.

Product voor in portfolio: rubrics en evaluatieformulier

Gesprek met de mentor:

Te zijner tijd heb je aan de hand van je portfolio een gesprek met je mentor.

Bijlage 1: rubrics

naam:	klas:
ingevuld door ¹ :	datum:
ingevuld door:	datum:

1. Zelfstandig leren

Het kunnen sturen van het leerproces en daarop reflecteren

	A	B	C	D	score ²
Aanpak kiezen en planning maken	Ik verdiep me in een opdracht zodat ik overzicht heb. Ik kan een passende aanpak kiezen en een eigen planning maken.	Ik verdiep me in een opdracht om overzicht te krijgen. Het lukt me meestal wel om zelfstandig een passende aanpak te kiezen en een planning te maken.	Ik vind het soms lastig om overzicht te krijgen over een opdracht. Ik heb hulp nodig bij het kiezen van een passende aanpak en het maken van een planning.	Ik wacht met een opdracht tot de docent zegt wat ik moet doen en hoe ik het moet aanpakken.	
Uitvoering van de opdracht bewaken en bijstellen	Ik houd overzicht over de uitvoering van de opdracht. Zo nodig pas ik de aanpak en/of de planning aan.	Ik kijk af en toe of ik nog volgens de planning werk en of mijn aanpak werkt. Soms pas ik dan de planning of de aanpak aan.	Als ik bezig ben met de opdracht kijk ik zelden of de planning nog klopt en of mijn aanpak nog werkt. Als ik merk dat ik in problemen kom, vraag ik aan de docent hoe ik verder moet gaan.	Ik werk zonder naar de planning te kijken of over de gekozen aanpak na te denken.	
Reflecteren op de gekozen aanpak	Ik kijk terug op de aanpak van de opdracht. Ik kan aangeven welke aanpak ik heb gekozen en waarom. Ik kan verbeterpunten benoemen.	Ik kijk vaak terug op de aanpak van de opdracht. Als ik problemen ben tegengekomen, kan ik meestal wel enkele verbeterpunten benoemen.	Ik kijk af en toe terug op de aanpak van de opdracht. Als er grote problemen zijn geweest, vraag ik aan mijn docent wat ik een volgende keer anders moet doen.	Als de opdracht af is, ben ik klaar. Ik kijk zelden terug op de aanpak en vraag me bijna nooit af wat ik een volgende keer anders kan doen.	
Reflecteren op het behaalde resultaat	Ik kan mijn eigen resultaten goed beoordelen. Ik kan benoemen hoe ik een volgende keer een nog beter resultaat kan bereiken.	Ik weet vaak wel of het resultaat van mijn werk goed is. Meestal kan ik ook wel bedenken wat ik een volgende keer beter zou kunnen.	Na commentaar van de docent begrijp ik wat ik goed en minder goed heb gedaan en wat een volgende keer beter kan.	Ik lever mijn werk in en wacht af wat voor beoordeling ik krijg. Ook na commentaar van de docent begrijp ik vaak niet wat ik goed of minder goed heb gedaan.	
Reflecteren op de eigen manier van leren	Ik weet wat ik leer van een opdracht. Ik weet goed welke manier van leren bij mij past en ik kan dingen op mijn manier aanpakken.	Ik weet meestal wel wat ik leer van een opdracht. Ik weet aardig goed welke manier van leren bij mij past.	Ik weet vaak niet zo goed wat ik leer van een opdracht. Ik weet niet zo goed welke manier van leren bij mij past.	Als ik mijn opdracht uitgevoerd heb, kijk ik niet meer terug. Ik kan weinig zeggen over mijn manier van leren.	

naam:	klas:
ingevuld door ¹ :	datum:
ingevuld door:	datum:

2. Samenwerken

Gezamenlijk een doel realiseren en anderen daarbij kunnen aanvullen en ondersteunen

	A	B	C	D	score ²
Initiatief nemen	Ik neem op het juiste moment initiatief.	Ik weet meestal wel wanneer ik initiatief moet nemen en doe dat dan ook.	Ik heb vaak behoefte aan een extra zetje voordat ik initiatief neem en laat vaak dingen aan anderen over.	Ik wacht af tot iemand mij vraagt iets te doen of mij een opdracht geeft.	
Onderling taken verdelen	Ik kan goed afspraken maken over de taakverdeling in de groep en ik kan daarbij een goed evenwicht vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Ik kan tamelijk goed afspraken maken over de taakverdeling in de groep en kan daarbij een tamelijk goed evenwicht vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Soms lukt het me om afspraken te maken over de taakverdeling in de groep en om daarbij een goed evenwicht te vinden tussen de wensen van anderen en die van mijzelf.	Ik laat meestal anderen de afspraken maken over de taakverdeling in de groep. Ik vind dat zelf heel moeilijk.	
Verantwoordelijkheid nemen voor het groepsresultaat	Ik neem verantwoordelijkheid. Ik neem taken op me en houd me aan afspraken.	Ik neem meestal wel verantwoordelijkheid. Ik neem vaak taken op me en houd me meestal aan afspraken.	Ik neem soms verantwoordelijkheid. Ik laat regelmatig taken aan anderen over en houd me lang niet altijd aan afspraken.	Het lukt me niet verantwoordelijkheid te nemen. Ik laat taken aan anderen over. Afspraken nakomen vind ik heel moeilijk.	
Hulp en feedback geven	Ik help anderen en geef feedback waardoor zij verder kunnen.	Ik help anderen meestal en geef regelmatig feedback waardoor zij verder kunnen.	Soms help ik anderen. Ik vind het vaak lastig om feedback te geven.	Ik houd me niet zo bezig met wat anderen doen.	
Hulp en feedback vragen	Ik vraag op het juiste moment hulp of feedback aan anderen.	Ik vraag meestal op het juiste moment hulp of feedback aan anderen.	Ik vind het vaak lastig om te bepalen wanneer ik hulp of feedback moet vragen aan anderen.	Ik weet niet goed wanneer ik hulp of feedback moet vragen aan anderen.	
Omggaan met hulp en feedback van anderen	Ik ben blij met hulp of feedback. Ik pas dan mijn gedrag of werk aan.	Ik ben meestal blij met hulp of feedback. Ik pas mijn gedrag of werk dan vaak aan.	Ik heb niet graag hulp of feedback van anderen. Ik pas mijn werk of gedrag dan ook vaak niet aan.	Ik wil geen hulp of feedback. Dat maakt me vaak boos. Ik pas mijn werk of gedrag dan ook niet aan.	

naam:	klas:
ingevuld door ¹ :	datum:
ingevuld door:	datum:

3. Presenteren

Het effectief en doelgericht kunnen overbrengen van een boodschap in een presentatie

	A	B	C	D	score ²
De kern van een boodschap bepalen en daarbij rekening houden met de doelgroep	Ik kan goed bepalen wat ik wil overbrengen en houd daarbij volop rekening met de personen voor wie mijn presentatie bedoeld is.	Ik kan vaak goed bepalen wat ik wil overbrengen en ik houd daarbij meestal rekening met de personen voor wie mijn presentatie bedoeld is.	Ik vind het lastig om te bepalen wat ik wil overbrengen en ik houd daarbij niet altijd rekening met de personen voor wie mijn presentatie bedoeld is.	Ik heb hulp nodig om te bepalen wat ik wil overbrengen en hoe ik daarbij rekening kan houden met de personen voor wie mijn presentatie bedoeld is.	
Een presentatie duidelijk opbouwen	Mijn presentatie heeft een duidelijke opbouw en is goed te volgen.	Mijn presentatie heeft meestal een duidelijke opbouw en is behoorlijk goed te volgen.	Ik vind het lastig om mijn presentatie duidelijk op te bouwen. Daardoor is die voor anderen soms moeilijk te volgen.	Ik heb hulp nodig om mijn presentatie duidelijk op te bouwen. Anders is die waarschijnlijk voor anderen niet te volgen.	
Passende hulpmiddelen gebruiken	Ik gebruik hulpmiddelen die goed passen bij mijn publiek en die mijn presentatie nog duidelijker maken.	Ik maak meestal gebruik van hulpmiddelen die passen bij mijn publiek en bij wat ik wil vertellen.	Ik gebruik soms hulpmiddelen, maar vaak weet ik niet welke hulpmiddelen passen bij mijn presentatie.	Ik gebruik alleen hulpmiddelen als iemand mij helpt bij het kiezen.	
Duidelijk spreken	Ik spreek duidelijk en vloeiend.	Als ik er goed op let, spreek ik duidelijk en vloeiend.	Ik spreek niet altijd duidelijk en vloeiend.	Ik heb moeite met duidelijk en vloeiend spreken.	
Aantekeningen gebruiken bij het spreken	Ik heb bij het spreken genoeg aan een paar trefwoorden op papier.	Ik heb bij het spreken tamelijk uitgebreide aantekeningen nodig.	Ik vind het lastig om niet steeds alles van papier voor te lezen.	Ik lees bijna alles letterlijk van papier op.	
Lichaamstaal en contact met publiek	Ik let goed op mijn lichaamshouding en houd bewust contact met het publiek.	Ik let meestal op mijn lichaamshouding en heb regelmatig contact met het publiek.	Ik denk vaak niet na over mijn lichaamshouding en heb maar af en toe contact met het publiek.	Als anderen mij erop wijzen, dan denk ik aan mijn lichaamshouding en maak ik contact met het publiek.	
Omgaan met vragen	Ik kan goed reageren op vragen, ook als ik het antwoord niet weet.	Ik kan meestal goed reageren op vragen, ook als ik het antwoord niet weet.	Ik vind het lastig om op vragen te reageren, zeker als ik het antwoord niet weet.	Ik wil liever geen vragen, ik kan er bijna nooit goed antwoord op geven.	

naam:	klas:
ingevuld door ¹ :	datum:
ingevuld door:	datum:

4. Abstract en kritisch denken

Doelgericht kunnen analyseren en logisch kunnen redeneren

	A	B	C	D	score ²
Vragen formuleren	Ik kan goed bedenken wat ik te weten wil komen. Ik kan daarvoor de juiste vragen formuleren.	Ik kan vaak goed bedenken wat ik te weten wil komen. Ik kan daarvoor meestal de juiste vragen formuleren.	Ik vind het lastig om te bedenken wat ik te weten wil komen. Ook vind ik het lastig om daarvoor de juiste vragen te formuleren.	Ik kan heel moeilijk bedenken wat ik te weten wil komen. Ik heb hulp nodig bij het formuleren van vragen.	
Bruikbare informatie zoeken en kiezen	Ik kan bij een vraag of opdracht goed bruikbare informatie zoeken en de juiste informatie kiezen.	Ik kan bij een vraag of opdracht redelijk goed bruikbare informatie zoeken en de juiste informatie kiezen.	Ik vind het lastig om bij een vraag of opdracht bruikbare informatie te zoeken en de juiste informatie te kiezen.	Ik heb hulp nodig om bij een vraag of opdracht bruikbare informatie te zoeken en de juiste informatie te kiezen.	
Informatie beoordelen op betrouwbaarheid	Ik kan goed beoordelen of informatie betrouwbaar is.	Ik kan redelijk goed beoordelen of informatie betrouwbaar is.	Ik vind het vaak lastig om te beoordelen of informatie betrouwbaar is.	Ik heb hulp nodig om erachter te komen of informatie betrouwbaar is.	
Onderscheid maken tussen feiten en meningen	Ik kan goed onderscheid maken tussen feiten en meningen.	Ik weet meestal wel of iets een feit of een mening is.	Ik weet vaak niet of iets een feit of een mening is.	Ik kan hulp nodig om feiten en meningen te kunnen onderscheiden.	
Hoofd- en bijzaken onderscheiden, informatie combineren en conclusies trekken	Ik kan goed hoofd- en bijzaken onderscheiden en informatie combineren. Ik kan goed conclusies trekken en deze in eigen woorden weergeven.	Ik kan redelijk goed hoofd- en bijzaken onderscheiden en informatie combineren. Ik kan conclusies trekken maar ik vind het soms lastig om deze in eigen woorden weer te geven.	Ik vind het vaak moeilijk om hoofd- en bijzaken te onderscheiden en om informatie te combineren. Ik vind het lastig om conclusies trekken en om een conclusie in eigen woorden weer te geven.	Ik kan alleen met hulp van anderen hoofd- en bijzaken onderscheiden, informatie combineren en conclusies trekken.	
Een logische gedachtelijn opbouwen	Ik kan een logische gedachtelijn opbouwen en deze duidelijk verwoorden.	Het lukt me meestal wel om een logische gedachtelijn op te bouwen en deze duidelijk te verwoorden.	Ik vind het vaak moeilijk om een logische gedachtelijn op te bouwen en deze duidelijk te verwoorden.	Ik heb hulp nodig om een logische gedachtelijn op te bouwen en deze duidelijk te verwoorden.	
Openstaan voor meningen van anderen	Ik sta open voor meningen van anderen en kan zaken van verschillende kanten bekijken.	Ik luister meestal wel naar anderen en ik ben vaak bereid om zaken van verschillende kanten te bekijken.	Ik vind het vaak moeilijk om open te staan voor meningen van anderen en om zaken van verschillende kanten te bekijken.	Ik sta lang niet altijd open voor meningen van anderen en kan zaken moeilijk van verschillende kanten bekijken.	

Een standpunt innemen en beargumenteren	Ik kan goed een doordacht standpunt innemen en dit onderbouwen met argumenten.	Ik kan meestal een doordacht standpunt innemen en dit onderbouwen met argumenten.	Ik vind het vaak lastig om een doordacht standpunt in te nemen en om hier goede argumenten bij te geven.	Ik kan maar zelden een standpunt innemen. Meestal kan ik geen goede argumenten bij mijn standpunt geven.	
---	--	---	--	--	--

Bijlage 2

Evaluatieformulier voor LOB bij project vierde leerjaar Toptraject

Naam:	
Klas:	
Sector:	
Datum:	
Mijn talenten	
Ik heb in dit project de volgende talenten van mijzelf kunnen gebruiken:	
Talenten waarvan ik al wist dat ik ze heb:	Hoe ik deze talenten heb ingezet:
Ik heb in dit project de volgende andere talenten bij mezelf ontdekt:	
Nieuw ontdekte talenten:	Hoe ik deze talenten heb ontdekt:
Mijn studiekeuze	
Ik ben in dit project het volgende te weten gekomen over beroepen:	
Ik ben in dit project het volgende te weten gekomen over hbo-opleidingen:	
Ik ben in dit project het volgende te weten gekomen over studeren in het hbo:	
Dit heeft mijn keuze bevestigd voor:	
OF: Dit heeft mij aan het twijfelen gebracht over mijn keuze, omdat:	
Daarom ben ik het volgende van plan:	

